L’Esperit d’Octubre: un nou ‘nosaltres’ d’esquerres

Sergi Picazo

Tothom especula sobre què farà el govern del Partit Popular per imposar la versió ‘hard’ de l’article 155 contra una Generalitat en rebel·lió. Tothom especula sobre què farà el govern de Junts pel Sí per fer efectiu el referèndum sobre la independència de l’1-O. Però on carai és, què diu i com respondrà **l’esquerra indepe/sobiranista catalana** en els propers dies al major repte històric de Catalunya des de la Transició?

Més enllà dels governs hi ha molta més vida de la que molts veterans analistes de la vella premsa es pensen que hi ha. Desgovernamentalitzem les lluites polítiques. La política és molt més que la batalla entre governs. A l’oposició hi ha molt a dir. Al carrer, per baix i per l’esquerra, estan passant moltes coses. L’esquerra sobiranista, des de l’ERC de Junqueras i Tardà, passant per la CUP parlamentària-municipalista i acabant pels Comuns de tots els colors té molt a dir encara que no aparegui a les portades dels grans diaris catalans. ERC, Comuns i CUP es troben de nou en una cruïlla històrica. Però els seus votants van més enllà de sigles, direccions polítiques i manifestos d’intel·lectuals per posar el cos, el cor i la ment allà on toqui, tal com van fer per defensar col·legis electorals l’1-O. Ha nascut, potser per morir jove, **un nou ‘nosaltres’ contra la repressió, contra les detencions i contra el 155.**

Apareix allà, robant paraules de la filòsofa **Marina Garcés**, “un nosaltres sense nom“. Comença el plural. Aquest nou ‘nosaltres’ col·lectiu i d’accents diversos ha activat en contra de la repressió de l’1-O o les detencions de Cuixart-Sànchez a una bona part de la gent de base que pot simpatitzar amb l’esquerra independentista i, alhora, amb els Comuns, els neotrotskistes o el Podem d’Albano-Dante Fachin. El nou ‘nosaltres’ és ara per ara més social, més ciutadà, més de base que no pas en forma de pactes o coalicions polítiques. No és cap front d’esquerres: potser serà un front democràtic. Però s’està coent un nou ‘nosaltres’ de gent d’esquerres -no militant ni sectària- que fa retuits a **Joan Tardà** o **Gabriel Rufián** al Twitter, que s’emociona amb un text escrit per **David Fernàndez** o que defensa amb vehemència les iniciatives d’esquerres dels **Colau, Pisarello, Asens, Pin o Laia Ortiz** a l’Ajuntament de Barcelona. En temps de trinxeres pot semblar contradictori, però no ho és: de fet, molta gent d’esquerres va votar Colau a Barcelona, la CUP a les catalanes i ERC a les espanyoles sense patir cap curtcircuit.

Gent que parla català i gent que parla castellà (o amazic, o urdú, o xinès, què m’importa!?). Gent de les perifèries metropolitanes de Barna, dels pobles de Ponent, de les zones mineres del Bages, de les muntanyes del Pirineu o del delta de l’Ebre. Gent amb sentit crític que mira TV3, escolta la SER i llegeix la ‘Directa’. Gent que és fan de Loquillo i Sabina, s’enamora amb Ismael Serrano, balla amb Txarango i Obrint Pas i flipa amb Miguel Poveda. Tot alhora! Gent que li agrada llegir alhora Marta Rojals, Xavi Sarrià, Javier Cercas i, fins i tot, els inicis de Vargas Llosa. Tot alhora! Gent que seguirà veient pelis de la Coixet perquè és boníssima. Gent que riu amb Facu Díaz i Miguel Maldonado del ‘No te metas en política’, amb el Buenafuente, amb ‘La Competència’ i amb el ‘Polònia’. Gent que és indepe des dels temps del PSAN, gent que es va fer indepe veient la Guàrdia Civil i gent que no és indepe però creu en la democràcia. Tota aquesta gent va sortir al carrer l’1-O: els 2.044.038 que aposten pel ‘sí’ però també els 177.547 que ‘no’ ho veuen clar i els 44.913 que van votar en blanc. “No me sé entero Els segadors. Pero tengo ganas de llorar”, va expressar de la millor manera possible l’escriptora baixllobregatina Jenn Díaz. “I no creiem en les fronteres si darrera hi ha un company amb les seves mans esteses a un pervindre alliberat”, li respondria Lluís Llach.

De fet, enmig de la repressió policial han aparegut veus potser no esperades: els estibadors del port boicotejant els vaixells plens de policies i guàrdia civils; els sindicats CCOO i UGT cridant a una 'Aturada General de País'; o les concentracions a la madrilenya Puerta del Sol demanant la llibertat dels detinguts a Soto del Real Jordi Cuixart i Jordi Sànchez.

> La unitat política d'ERC, Comuns i CUP ara no és possible. Però és clau no trencar el 'nosaltres' plural

L'esquerra sobiranista ho sabrà aprofitar o es barallaran entre ells abans de comptar fins a 1,2,3…? Òbviament, la unitat d'acció entre **ERC, Comuns i CUP** no és possible ara mateix. Ara no. Ara no hi ha manera. Ara no té ni la més mínima opció de transformar-se en pacte de govern. Cadascun d'ells té objectius polítics, camins per arribar-hi i públics electorals ben diferents en la Catalunya d'Octubre. Uns apostaran per la DUI, d'altres prefereixen seguir apostant pel diàleg. Uns són independentistes i els altres, no. Però la unitat d'acció ara mateix no és tan important com pot semblar. És més rellevant no trencar el 'nosaltres'. No trencar una cultura política comuna. No trencar una tradició de la qual tots són, en part, hereus: des del republicanisme federal de **Pi i Margall** fins a la CNT de **Salvador Seguí** passant pel **PSUC**, el moviment veïnal i les comissions obreres de la lluita antifranquista.

El tuit d'un emocionat **Xavier Domènech**, referent de Catalunya en Comú i que va ser membre destacat dels primers temps del Procés Constituent impulsat per **Arcadi Oliveres** i **Teresa Forcades**, agafant de la mà a l'exdiputat de la CUP **David Fernàndez** en una manifestació per la llibertat de Cuixart i Sànchez té un potencial simbòlico-polític de futur. La imatge de Domènech, amb els ulls plorosos sentint **Maria del Mar Bonet** mentre cantava el vell himne antifranquista 'Què volen aquesta gent?' (que truquen de matinada) diu molt d'uns temps incerts.

> Temps difícils on ens retrobem vells amics per ser de nou encara més nosaltres mateixos ? @HiginiaRoig pic.twitter.com/VAjj0QBAeg
>
> — Xavier Domènech (@XavierDomenechs) October 21, 2017

ERC, CUP i Comuns, una aliança política impossible

ERC i la CUP estan pressionant de valent els últims dies alhora a la vella Convergència i al nou PDECat perquè facin una declaració d'independència unilateral al Parlament. Republicans i cupaires estan preocupats pel factor 'temps'. El PP ha llançat una versió de màxims del 155 però amb una vàlvula d'escapament: el marge de temps per a la seva aplicació efectiva (com a mínim, una setmana fins que comenci el tràmit al Senat). Això posa encara més pressió per tal que Puigdemont convoqui eleccions, ell solet, tant abans com just després de fer una DUI. Tal com ja s'ha publicat a premsa, hi ha una part del PDECat que ja hauria demanat al **'pinyol' de Puigdemont** fer "un pas enrere per fer-ne dos endavant", salvant les institucions autonòmiques i evitant un llarg procés de judicis, inhabilitacions assegurades, multes milionàries, i, probablement, penes de presó.

L'esquerra 'indy' té claríssim que, si es declara la independència, serien més forts en una possible negociació amb l'Estat i davant la UE. Creuen, segons diuen sovint, que seria una manera d'iniciar converses per a la ruptura amb l'Estat amb una major igualtat, ja que tot indica que el govern del PP ha decidit intentar derrotar l'independentisme abans d'entrar en la via del diàleg. A la hipòtesi de la

DUI hi dóna suport tot el teixit associatiu indepe: **ANC, Òmnium, els sindicats alternatius, els nous CDR -Comitès de Defensa del Referèndum- o les Universitats per la República**, entre altres. Tot aquest moviment pot posar difícil les coses tant al govern català -perquè estan en contra dels cants de sirena electorals- com al govern espanyol -per aplicar realment la lletra petita del 155-.

Aquí, quan es faci la DUI, la unitat d'acció política amb els Comuns es trencarà. Però és normal: els Comuns no són partidaris de la independència. Punt. La clau de futur, com deia, passa per evitar una trencadissa en la cultura comuna i les "lluites compartides".

> La primera imatge possible d'un pacte Comuns-ERC-CUP pot produir-se a l'Ajuntament de Barcelona

I on seran els Comuns? Doncs, amb total seguretat, al costat dels repressaliats. Sense equidistàncies. Els Comuns demanen un "front democràtic" en defensa de les institucions catalanes, van defensar el vot al referèndum de l'1-O i han carregat contra el PP per la repressió, les detencions i el 155. Catalunya en Comú s'ha vist atrapada entre el mur del PP… i l'independentisme d'ERC i la CUP. El govern de l'Estat -no l'Espanya de Podemos, ni les marees gallegues, ni el SAT andalús- no ha deixat ni un centímetre d'espai a la neutralitat. La repressió vista fins ara no dóna marge per plantejar alternatives que, en un estat democràtic i un moment polític normal, sí serien plantejables. Els Comuns, i una part important de la seva base social, han anat virant en la seva mirada sobre el conflicte entre l'independentisme i l'Estat. Sense cap confiança en Junts pel Sí i sense cap fe cega en el govern, però conscients de no quedar atrapats en el 'bloc monàrquic' -Pablo Iglesias dixit- del "No".

La primera imatge **possible d'un govern entre Comuns, ERC i CUP podria produir-se a la ciutat de Barcelona**, la capital de Catalunya, si es produís una trencadissa en el polèmic pacte municipal de Barcelona en Comú i el PSC a l'Ajuntament. L'ERC d'Alfred Bosch donarà suport a Colau? La CUP també facilitaria aquest històric canvi polític? El més probable és, però, que no hi hagi cap canvi i el pacte Comuns-PSC continui fins el 2019.

Aquí, si no hi ha canvi de govern a Barcelona, la unitat d'acció política amb ERC i la CUP també es trencarà. Però és normal: ERC i CUP no poden donar suport a un govern amb el PSC. No és greu. Punt. La clau de futur, com deia, passa per evitar una trencadissa en la cultura comuna i les "lluites compartides".

Aquest no és un text contra la DUI ni de les eleccions. És una reflexió sobre el 'momentum' polític català i el paper de l'esquerra plural als parlaments i als carrers. Una hipotètica futura aliança d'esquerres no es pot imposar per dalt. Les aliances s'entrenen, s'assajen, es treballen des de la base. Per què, com li responia benedettianament David Fernàndez a Xavi Domènech, **"en la calle codo a codo somos mucho más que dos".**